

porten är öppnad. Men det kan också icke annat än vara i högsta grad demoraliserande för nationen. Demoraliserande är det redan, så väl för den enskilda som för nationer, att *icke framskrida* i bildning. Och enligt hvad ofvan blifvit visadt, beror för en nation framskridandet väsendtligen af den utveckling, regeringen ger åt dess lagstiftning. Om denna också blott af den högsta styrelsen förnekas, så skall dock missaktningen för lagen småningom intränga hos alla regeringens organer, och slutligen laglösheten hos de styrande framkalla laglöshet hos de lydande. Denna den största olyckan för en nation består närmare deri, att dess lagstiftning saknar den nödiga utveckling, hvarigenom den endast kan vara hos nationens medlemmar lefvande lag, och deremot blir en död bokstaf, äfvensom dessas medvetande, genom att stå i strid med lagen, förlorar den sedliga karakter, som gör den till nationalmedvetande, och sönderfaller i godtyckliga partimeningar. En revolution kan förändra ett sådant sakernas tillstånd, men den förmår ej gifva nationen dett medvetande, den enda grund och botten för nationens sjelfständiga existens.

20

### 31 LITTERATUR.

*Freja n:o 2 7.1 1842*

VINTERBLOMMOR FÖR ÅR 1842, SAMLADE AF G. H. MELLIN.

30

Att denna kalender med hvarje år stigit i ynnest hos publiken, torde mera få tillräknas den större novell af utgifvaren, den hvarje är innehållit, än poesien, hvilken såsom i kalendrar vanligt är, visat sig »stundom klar, stundom mulen», kanske någon gång öfvervägande det sednare. Så har äfven ifrågavarande årgång sitt mesta, om ej allt intresse af novellen, »Kolmårdsboarna», hvilken i vårt tycke är den bästa. Vinterblommorna innehållit, och en bland de bästa, Hr M. skrifvit. Och likväl sönderfaller den i tvenne delar, till karakter och tendenser från hvarandra helt och hållet skilda, hvilka blott till det yttre sammanhänga, genom några af novellens handlande personer, äfven dessa under mellanliggande är nya och förvandlade. I de två första kapitlen innehålles nemligen en skildring af det fattiga, okunniga folkets lif, samt dettas förhållande till samhället och dess lagar, så sann, enkel och gripande, att den kan anses för ett mästarstycke. Åtminstone vete vi oss icke nyligen hafva läst något mera taget ur naturen och, oaktadt ämnets upprörande art, framställdt med mera konst, så att det vidrigaste gömmes under en poetisk och försonande slöja. Det öfriga af novellen flyttar handlingen i en ny krets, som till en del bildas af nya personer, till en annan af de förut kända namnen, hvilka nu beteckna nya gestalter, och de egentliga Kolmårdsboerna träda helt och hållet i bakgrunden. Men äfven denna del är full af lif och omvexling; karaktererna äro lätt och säkert tecknade och handlingen förlorar ingenstädes i intresse, hvilket tvertom stiger ända till berättelsens slut, ehuru väl man tror sig bestämdt förutse, hvar dess särskilda trådar skola ändas – vid kullerstolen som vanligt. Men här spelar förf. sina läsare ett spratt och de sista sidorna bringa en oväntad katastrof. En recensent har beskärmat sig öfver, att Hr M. så gerna gifter bort folk. Men hvad i Herrans namn kan han väl annat göra med ungt folk, som äro kära? Vi mena, att denna recensent, om hans öde i thy fall berott af en romanförfattares penna, skulle varit glad att få öfverlemna det åt Hr M:s. I vår tanka hade förf. nu gjort bäst uti att äfven låta fröken Thekla

40

50

få sin Nils Anders. En några och trettioårig fattig frökens kärlek till en ung, vacker man af bondestånd, så pass bildad som denna Nils Anders, hvilken ett par år utgör hennes dagliga sällskap och enda kavaljer, saknar så litet motiver, att det tvertom varit ett undantag, om här ej böjelse uppstått. Verkligheten ger prof på slika mesallianser vid mindre anledning. Scenen mellan de tu i löfsalen är isynnerhet en bland de sannaste och skönaste. Trots den nämnda recensenten, förklara vi högtidligen denna fröken, Thekla, för vår favorit; ty hos henne finnes något mera än hos någon af de öfriga damerna. Hon befinner sig i ett förhållande, der hjertat står i strid med egna och anhörigas fördomar och vanor, men rör sig likväl deri qvinligt och ädelt. De öfrigas roller kan hvarje flicka fylla. Vi kunna också fägna hvarje ömsint läsarinna, och förtreta sagde recensent, med den underrättelse, att tanten på Welamsborg gjort testamente till förmån för en viss kamrerare, en gammal ungar, och att således Rosenclouska familjen ej får en styfver af arvet. Underrättelsen härom, hoppas man, skall förskaffa den tjocka friherrinnan en slagattack, då, sedan sorgetiden är till ända, gubben Rosenclou ej lärar neka Nils Anders sin dotter, så mycket mindre, som kaptenen vid sin återkomst nästa år anlägger ett skeppsvarf vid bruket, och Nils Anders innan kort blir en kunnig och välmående skeppsbyggmästare. Derifrån är blott ett steg till skeppsredare, och han kan ännu sluta som kommerseråd. Det skall något förtreta O. O. Till tröst vilja vi medge honom, att mördarens uppträdande är alltför mycket beräknadt på effekt och förefaller lika vidrigt, som den arma ofärdigas »skuttande» och hennes *ena* finger, »rysligt tillvridet och försedt med en ohygglig nagel.» Huru hon med detta finger, som »satt vid armbågen», gjorde så konstrika blommor, må förf. bäst veta. Likaså kan ej nekas, att förf:s dialog någongång närmar sig det vanliga, sentimentala romansladdret. Men dessa små föremål för klander förminska ej det helas värde. Vi äro öfvertygade, att ingen läsarinna, som vid påtändt ljus börjat läsa novellen, skall släcka det, förrän hon slutat läsningen, och vi beklaga endast Hr M., som får alla dessa bleka kinder och af nattvak rodande ögon på sitt samvete.

Om den poesi, kalendern innehåller, är ej mycket att säga. Till det bästa hör i vårt tycke den enkla visan, »Sotargossen», af Wilhelmina, och »Den blindas modern» af M-n. Den yngre lyriska sången i Sverige visar öfverhufvud ett sådant filigransarbete af hopade bilder, såsom ram för tankar, mera utnötta och prosaiska, än en gammal sopqvast, att det verkligen fordras att åtaga sig en recensents åliggande, för att orka genomläsa dessa utgjutelser. Ett par mera originella stycken af —e lida äfven af detta bildprål. »Våren är för ung för den gamle» af Theodor röjer någon sångarvärme, ehuru den i metriskt hänseende är alltför mångfotad. Motsatsen deraf ser man i »Naturens längtan» af W-m, som förf. endast bör jämföra med Stagnelii Liljor i Saaron, för att sjelf finna, huru gnostikernas i sig sjelfva poetiska svärmerier äfven kunna poetiskt återgifvas. Styckena af G-n, H. S-g, I-n och Talis Qvalis höra ej till dessa kända signaturers lyckade. Kalendern har af J. Cardon ett stentryck, »Systrarna», hvilkas sköna och ädla ansigten leda åskådarens blickar från deras något misstecknade armar.